

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1591 4,
6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 23, 24, 29 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) kai antrinė teisinė pagalba teikiama ilgiau kaip metus, kasmet nuo sprendimo suteikti antrinę teisinę pagalbą priėmimo dienos pateikti šį sprendimą priėmusiai institucijai Lietuvos Respublikos teisingumo ministro (toliau – teisingumo ministras) nustatytos formos metinę asmens pajamų ir asmens (šeimos) turto deklaraciją antrinei teisinei pagalbai gauti (toliau – deklaracija antrinei teisinei pagalbai gauti). Ši deklaracija turi būti pateikta **iki sprendime suteikti antrinę teisinę pagalbą nurodytos datos, bet** ne vėliau kaip praėjus 5 darbo dienoms per mėnesį nuo metų pabaigos sprendimo galiojimo laiko pabaigos;“.

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) nustato asmens (šeimos) turto ir asmens pajamų ~~lygius lygi~~ antrinei teisinei pagalbai gauti (toliau – turto ir pajamų ~~lygiai lygis~~);“.

3 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 7 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Koordinavimo tarybą sudaro Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos bei Žmogaus teisių komitetai, Teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Lietuvos advokatūros, Lietuvos teisininkų draugijos, Teisėjų tarybos, kitų institucijų ir asociacijų, kurių veikla susijusi su valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimu arba žmogaus teisių apsauga, atstovai. **Koordinavimo taryba sprendžiamais klausimams nagrinėti iš Koordinavimo tarybos narių gali sudaryti komitetus, komisijas ar darbo grupes ir nustatyti jų uždavinius, įgaliojimus, veiklos trukmę.** Koordinavimo tarybos nuostatus ir sudėtį tvirtina teisingumo ministras.“

2. Papildyti 7 straipsnio 4 dalį 7 punktu:

„7) **teikia pasiūlymus dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos kokybės gerinimo.**“

4 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 12 punktu:

„12) **organizuoja valstybės garantuojamos teisinės pagalbos gavėjų, asmenų, dalyvaujančių organizuojant ir (ar) teikiant valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, apklausas, siekiant įvertinti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos kokybę;**“.

2. Buvusį 9 straipsnio 3 dalies 12 punktą laikyti 13 punktu.

5 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Lietuvos advokatūros funkcijos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos srityje

Lietuvos advokatūra, siekdama padėti užtikrinti efektyvų antrinės teisinės pagalbos teikimą:

1) tikrina antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų, advokatų padėjėjų veiklos kokybę pagal Lietuvos advokatūros patvirtintas antrinės teisinės pagalbos kokybės vertinimo taisykles. Sprendimas dėl antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų veiklos kokybės įvertinimo turi būti priimtas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo informacijos, kuri buvo pagrindas pradėti antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato veiklos kokybės tikrinimą, gavimo dienos;

2) bendradarbiauja su tarnyba jai vykdant šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą funkciją;

3) teikia siūlymus Teisingumo ministerijai dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo tobulinimo;

4) dalyvauja organizuojant advokatų, kurie teikia antrinę teisinę pagalbą, mokymą ir teikia rekomendacijas dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo konkrečiose srityse;

25) atlieka kitas šio įstatymo, Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo (toliau – Advokatūros įstatymas) ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.“

6 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 11 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Antrinę teisinę pagalbą turi teisę gauti:

1) Lietuvos Respublikos piliečiai, kitų Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, taip pat kiti Lietuvos Respublikoje bei kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse teisėtai gyvenantys fiziniai asmenys, kurių asmens (šeimos) turtas ir metinės asmens pajamos neviršija Vyriausybės ~~nustatytą~~ **nustatyto** turto ir pajamų lygių ~~lygio. Į asmens (šeimos) turtą įskaitomas Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme (toliau – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas) nurodytas turtas;~~

2) Lietuvos Respublikos piliečiai, kitų Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, taip pat kiti Lietuvos Respublikoje ~~bei~~ **ir** kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse teisėtai gyvenantys fiziniai asmenys, nurodyti šio įstatymo 12 straipsnyje;

3) kiti Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir tiesiogiai taikomuose Europos Sąjungos teisės aktuose nurodyti asmenys, kurių asmens (šeimos) turtas ir metinės asmens pajamos neviršija Vyriausybės ~~nustatytą~~ **nustatyto** turto ir pajamų lygių ~~lygio~~ **lygio** arba kurie nurodyti šio įstatymo 12 straipsnyje.“

2. Papildyti 11 straipsnio 7 dalį 17 punktu:

„17) pareiškėjui teisinė pagalba yra reikalinga apskundžiant tarnybos sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo;“.

3. Papildyti 11 straipsnio 7 dalį 18 punktu:

„18) pareiškėjui teisinė pagalba yra reikalinga administracinio nusižengimo byloje, kurioje gali būti skiriama ne didesnė negu 50 eurų piniginė administracinė nuobauda arba administracinė nuobauda – įspėjimas;“.

4. Papildyti 11 straipsnio 7 dalį 19 punktu:

„19) nepraėjo vieni metai nuo sprendimo nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą priėmimo dienos, kai antrinės teisinės pagalbos teikimas buvo nutrauktas dėl šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 2 ir 5 punktuose nurodytų aplinkybių;“.

5. Papildyti 11 straipsnio 7 dalį 20 punktu:

„20) pareiškėjui teisinė pagalba yra reikalinga tuo pačiu klausimu ar toje pačioje byloje, kai sprendimo teikti antrinę teisinę pagalbą galiojimo laikas pasibaigė pareiškėjui nesikreipus į antrinę teisinę pagalbą teikti paskirtą advokatą arba po pirmos konsultacijos,

taip pat kai antrinės teisinės pagalbos teikimas buvo nutrauktas šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytu atveju.“

6. Pakeisti 11 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Tarnyba turi teisę išimtiniais atvejais, atsižvelgdama į šio straipsnio 11 dalyje nurodytą pareiškėjo prašymą ir įvertinusi konkretaus pareiškėjo individualią situaciją, suteikti antrinę teisinę pagalbą, nepaisydama to, kad asmens (šeimos) turtas **ir (ar) asmens pajamos** viršija Vyriausybės ~~nustatytus~~ **nustatyta** asmens (šeimos) turto **ir (ar) asmens pajamų lygius lygi** arba yra šio straipsnio 7 dalies 3, 4, 5, 11, 15– ~~ir 16~~ **20** punktuose nustatyti antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindai. **Individuali pareiškėjo situacija vertinama atsižvelgiant į gyvenimo lygį ir pareiškėjo turtinę padėtį, galimybes veiksmingai savarankiškai sau atstovauti, išlaidas advokato pagalbai apmokėti, bylos, kurioje prašoma suteikti antrinę teisinę pagalbą, sudėtingumą ir turtinių reikalavimų (turtinių interesų) dydį, pareiškėjo procesinę padėtį byloje ir galimus neigiamus padarinius pareiškėjui. Šiuo atveju tarnyba sprendimą priima teisingumo ministro nustatyta tvarka.**“

7. Pripažinti netekusia galios 11 straipsnio 11 dalį.

~~11. Kai asmens (šeimos) turtas viršija Vyriausybės nustatytus asmens (šeimos) turto lygius arba kai tarnyba, vadovaudamasi šio straipsnio 7 dalies 3, 4, 5, 11, 15 ir 16 punktais, priima sprendimą atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą, pareiškėjas turi teisę kreiptis į tarnybą su motyvuotu rašytiniu prašymu dėl savo individualios situacijos papildomo įvertinimo ir pateikti šį prašymą pagrindžiančius dokumentus ir (ar) informaciją. Individuali pareiškėjo situacija vertinama atsižvelgiant į gyvenimo lygį ir pareiškėjo turtinę padėtį, galimybes veiksmingai savarankiškai sau atstovauti, išlaidas advokato pagalbai, bylos, kurioje prašoma suteikti antrinę teisinę pagalbą, sudėtingumą ir turtinių reikalavimų (turtinių interesų) dydį, pareiškėjo procesinę padėtį byloje ir galimus neigiamus padarinius pareiškėjui. Šiuo atveju tarnyba sprendimą priima teisingumo ministro nustatyta tvarka.~~

7 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„Teisę gauti antrinę teisinę pagalbą, neatsižvelgiant į Vyriausybės ~~nustatytus~~ **nustatyta** turto ir pajamų ~~lygius lygi~~, turi:“.

2. Pakeisti 12 straipsnio 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) asmenys, pateikę įrodymus, kad dėl objektyvių priežasčių negali disponuoti savo (šeimos) turtu ir lėšomis ir dėl to jų asmens (šeimos) turtas ir asmens metinės pajamos, kuriais jie gali laisvai disponuoti, neviršija Vyriausybės ~~nustatytą~~ **nustatyto** turto ir pajamų ~~lygių lygio~~;“.

3. Pripažinti netekusiu galios 12 straipsnio 9 punktą.

~~9) skolininkai vykdymo procese, kai išieškoma iš paskutinio gyvenamojo būsto, kuriame jie gyvena;~~

4. Pakeisti 12 straipsnio 11 punktą ir jį išdėstyti taip:

„11) nepilnamečiai vaikai, kai įstatymų nustatytais atvejais savarankiškai kreipiasi į teismą dėl savo teisių ar įstatymų saugomų interesų gynimo **arba yra traukiami administracinė atsakomybėn**, išskyrus įstatymų nustatyta tvarka sudariusius santuoką ar teismo pripažintus visiškai veiksniais (emancipuotais);“.

5. Pakeisti 12 straipsnio 14 punktą ir jį išdėstyti taip:

„14. asmenys, ~~bylose dėl gimimo registravimo siekiantys pateikti teismui prašymą taikyti procedūrą dėl nesąžiningai pareikšto nepagrįsto ieškinio, kuriuo siekiama pakenkti asmens vykdomai visuomenės informavimo ar kitokiai veiklai, susijusiai su viešojo intereso tenkinimu ar gynimu, ar atgrasyti nuo šios veiklos~~;“.

8 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusia galios 13 straipsnio 9 dalį.

~~9. Šio įstatymo 12 straipsnio 9 punkte nurodytų asmenų teisę gauti antrinę teisinę pagalbą įrodo dokumentai, patvirtinantys varžytynių, kuriose parduodamas skolininko paskutinis gyvenamasis būstas, paskelbimą.~~

2. Pakeisti 13 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Šio įstatymo 12 straipsnio 11 punkte nurodytų asmenų teisę gauti antrinę teisinę pagalbą įrodo dokumentai, patvirtinantys šių asmenų amžių, **arba dokumentai, patvirtinantys šių asmenų amžių ir jiems pradėtą administracinio nusižengimo teiseną.**“

3. Pakeisti 13 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13) Šio įstatymo 12 straipsnio 14 punkte nurodytų asmenų teisę gauti antrinę teisinę pagalbą įrodo ~~eivilinės metrikaeijos įstaigos sprendimas atsisakyti registruoti gimimą ar atkurti gimimo įrašą~~ **dokumentai, patvirtinantys pradėtą bylos procesą, kuriame asmuo yra atsakovas.**“

9 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytiems asmenims, atsižvelgiant į asmens (šeimos) turtą ir asmens pajamas, valstybė garantuoja ir **apmoka 100 procentų** antrinės teisinės pagalbos išlaidas ~~apmoka taip išlaidų.~~

1) 100 procentų, — jeigu nustatomas pirmasis turto ir pajamų lygis;

2) 50 procentų, — jeigu nustatomas antrasis turto ir pajamų lygis.“

2. Pakeisti 14 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Šio įstatymo 12 straipsnyje nurodytiems asmenims, neatsižvelgiant į asmens (šeimos) turtą ir asmens pajamas, valstybė garantuoja ir apmoka 100 procentų antrinės teisinės pagalbos išlaidų. ~~Kai šio įstatymo 12 straipsnio 7 punkte nurodytų asmenų (šeimos) turtas ir asmens pajamos, kuriais jie gali laisvai disponuoti, atitinka antrąjį turto ir pajamų lygį, valstybė garantuoja ir apmoka 50 procentų antrinės teisinės pagalbos išlaidų. Šio įstatymo 12 straipsnio 15 punkte nurodyti fiziniai asmenys, pasibaigus bylos nagrinėjimui, šio įstatymo nustatytais atvejais privalo į valstybės biudžetą gražinti suteiktos antrinės teisinės pagalbos išlaidas ar jų dalį.~~“

3. Pakeisti 14 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Pareiškėjui, kurio asmens (šeimos) turtas ir pajamos atitinka ~~pirmąjį~~ turto ir pajamų lygį arba kuris turi teisę gauti antrinę teisinę pagalbą pagal šio įstatymo 12 straipsnio 2 ~~18~~ punktus **neatsižvelgiant į asmens (šeimos) turtą ir pajamas** ir kuriam pagal tarnybos sprendimus **sprendimu** antrinė teisinė pagalba jau yra teikiama vienoje byloje, už antrinės teisinės pagalbos teikimą kitose bylose, **išskyrus atvejus, kai antrinė teisinė pagalba teikiama pagal šio įstatymo 12 straipsnio 18 punktą arba 22 straipsnį**, valstybė garantuoja ir apmoka 30 procentų antrinės teisinės pagalbos išlaidų.“

4. Pakeisti 14 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Pareiškėjui, kurio asmens (šeimos) turtas ir pajamos atitinka ~~antrąjį~~ turto ir pajamų lygį ~~ir kuriam pagal tarnybos sprendimus~~ **sprendimu** antrinė teisinė pagalba jau yra teikiama vienoje byloje **pagal šio įstatymo 11 straipsnio 10 dalį**, už antrinės teisinės pagalbos teikimą kitose bylose, **išskyrus atvejus, kai antrinė teisinė pagalba teikiama pagal šio įstatymo 12 straipsnio 18 punktą arba 22 straipsnį**, valstybė garantuoja ir apmoka 15 procentų antrinės teisinės pagalbos išlaidų.“

10 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 15 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Pirminė teisinė pagalba turi būti suteikta iš karto, kai asmuo kreipiasi į savivaldybės vykdomąją instituciją. Jeigu nėra galimybės iš karto suteikti ~~pirmąją~~ **pirminės teisinės teisinės** pagalbą **pagalbos**, pareiškėjui pranešama apie ~~priėmimo~~ **pirminės teisinės pagalbos teikimo** laiką,

kuris turi būti ne vėlesnis kaip 5 darbo dienos nuo kreipimosi dienos. Jeigu, vadovaujantis šio įstatymo 11 straipsnio 6 dalimi, pirminė teisinė pagalba neteikiama, apie tai asmeniui pranešama raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo atsisakyti teikti pirminę teisinę pagalbą **priėmimo** dienos. Sprendimas atsisakyti teikti pirminę teisinę pagalbą gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – Administracinių bylų teisenos įstatymas) nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 15 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Pirminės teisinės pagalbos apskaitą tvarko ją teikiantys subjektai nurodydami pareiškėjų vardus, pavardes, gyvenamąją vietą, klausimą, kuriuo buvo suteikta pirminė teisinė pagalba, pirminės teisinės pagalbos teikimo trukmę. Jeigu asmuo kreipėsi į savivaldybės vykdomąją instituciją žodžiu, jis turi pasirašyti pirminės teisinės pagalbos apskaitos žurnale.“

11 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 18 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Sprendimus dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo priima tarnyba ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų ir šio įstatymo 11 straipsnio 9 dalyje nurodytos advokato išvados arba šio straipsnio 14 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai, atsižvelgiant į pareiškėjo interesus, sprendimas dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo turi būti priimtas skubiai. Šiuo atveju sprendimas priimamas nedelsiant, bet ne vėliau kaip iki proceso veiksmų atlikimo dienos. Apie priimtą sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo tarnyba nedelsdama raštu praneša pareiškėjui ir advokatui. Jeigu pareiškėjas nepateikė visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų, reikalingų sprendimui dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo priimti, tarnyba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo suteikti antrinę teisinę pagalbą gavimo dienos praneša pareiškėjui apie būtinybę per tarnybos nustatytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip **510** darbo ~~dienos~~-**dienų**, pateikti trūkstantis dokumentus. Jeigu sprendimas dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo, atsižvelgiant į pareiškėjo interesus, turi būti priimtas skubiai, tarnyba gali nustatyti trumpesnį kaip **510** darbo dienų terminą trūkstantiems dokumentams pateikti. Tarnybos sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 18 straipsnio 4 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) ~~nustatytas pareiškėjo~~ **atitiktis** turto ir pajamų ~~lygis~~-**lygiui**, kai antrinė teisinė pagalba pareiškėjui teikiama šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1 punkte ir 12 straipsnio 7 punkte nurodytiems pareiškėjams;“.

3. Pakeisti 18 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Kai teikiama antrinė teisinė pagalba trunka ilgiau kaip metus, tarnyba, ~~praėjus metams nuo sprendimo suteikti antrinę teisinę pagalbą priėmimo dienos gavusi šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nurodytą pareiškėjo deklaraciją antrinei teisinei pagalbai gauti~~, kasmet patikrina, ar asmuo, remiantis pateikta deklaracija antrinei teisinei pagalbai gauti, turi teisę gauti antrinę teisinę pagalbą pagal šį įstatymą, ir per šio straipsnio 2 dalyje nustatytus terminus priima naują sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo.“

4. Pripažinti netekusiomis galios 18 straipsnio 12 ir 13 dalis.

~~12. Kai pasikeičia pareiškėjo turto ir pajamų lygis, tarnyba nustato kitą valstybės garantuojamos ir apmokamos antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalį.~~

~~13. Kai šio įstatymo 12 straipsnio 7 punkte nurodyto pareiškėjo turtinė padėtis pasikeičia taip, kad jo (šėimos) turimas turtas ir jo pajamos arba jo (šėimos) turtas ir jo pajamos, kuriais jis gali laisvai disponuoti, nebeatitinka anksčiau nustatyto turto ir pajamų lygio, bet atitinka kitą turto ir pajamų lygį, šis pareiškėjas nedelsdamas turi apie tai pranešti tarnybai ir pateikti naują deklaraciją antrinei teisinei pagalbai gauti. Šiuo atveju tarnyba nustato kitą valstybės garantuojamos ir apmokamos antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalį.~~

12 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„19 straipsnis. Antrinės teisinės pagalbos teikimo ypatumai, kai pareiškėjas apmoka nustatytą antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalį

1. Prašyme suteikti antrinę teisinę pagalbą turi būti nurodytas pareiškėjo sutikimas apmokėti antrinės teisinės pagalbos išlaidas, jeigu ~~būtų nustatyta, kad~~ pagal šį įstatymą jis turi apmokėti ~~50~~, 70 arba 85 procentus antrinės teisinės pagalbos išlaidų. Kai prašymą padeda užpildyti ar užpildo valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiantys asmenys, pareiškėjui turi būti išaiškinta jo pareiga šio įstatymo nustatyta tvarka apmokėti ~~50~~, 70 arba 85 procentus antrinės teisinės pagalbos išlaidų ir jis turi būti supažindintas su galima preliminarine išlaidų suma, apskaičiuojama teisingumo ministro nustatyta tvarka.

2. Pareiškėjas apmoka ~~50~~–70 arba 85 procentus teisingumo ministro nustatyta tvarka apskaičiuotų antrinės teisinės pagalbos išlaidų, susijusių su gynyba ir atstovavimu bylose, gavęs tarnybos pranešimą. Tarnyba pranešime pareiškėjui nurodo mokėtiną antrinės teisinės pagalbos išlaidų sumą, sąskaitą, į kurią jis turi šią sumą sumokėti, ir mokėjimo terminą. Jeigu pareiškėjas šių išlaidų neapmoka, jos išieškomos įstatymų nustatyta tvarka. Pareiškėjo motyvuotu prašymu tarnyba priima sprendimą dėl mokėtinios antrinės teisinės pagalbos išlaidų sumos išdėstymo dalimis.

3. Pareiškėjas, turintis apmokėti ~~50~~, 70 arba 85 procentus antrinės teisinės pagalbos išlaidų, turi apmokėti ir ~~50~~, 70 arba 85 procentus kitų bylinėjimosi išlaidų (išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, ir proceso išlaidų) laikydamasis proceso įstatymų nustatytų terminų ir tvarkos.“

13 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

Papildyti 21 straipsnį 10 dalimi:

„10. Kai gynėjo dalyvavimas nagrinėjant baudžiamąją bylą pirmosios ir apeliacinės instancijos teismo procesuose buvo būtinas pagal Baudžiamojo proceso kodekso 51 straipsnio 1 dalies 6 punktą, antrinė teisinė pagalba kasacinės instancijos teisme teikiama šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka pagal nuteistojo, išteisintojo arba asmens, kuriam byla nutraukta, ar jo gynėjo, kai ginamojo raštu išreikštos valios nėra, prašymą.“

14 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Antrinės teisinės pagalbos teikimo nutraukimas

1. Antrinės teisinės pagalbos teikimas nutraukiamas, jeigu:

1) paaaiškėja, kad asmuo, kuriam teikiama antrinė teisinė pagalba, neturi teisės gauti ~~antrinę~~ **antrinės teisinės pagalbos**;

2) asmuo, siekdamas gauti antrinę teisinę pagalbą, pateikė informaciją apie ginčo ar bylos esmę, savo (šeimos) turtą ar savo pajamas, žinodamas, kad ši informacija neteisinga;

3) pasikeičia aplinkybės, dėl kurių asmuo buvo priskirtas prie šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų;

4) ~~pasikeičia asmens turto ir pajamų lygis ir~~ asmuo netenka teisės gauti ~~antrinę~~ **antrinės teisinės pagalbos** pagal šį įstatymą, įskaitant šio įstatymo 12 straipsnio 7 punkte nurodytą atvejį;

5) pareiškėjas piktnaudžiauja valstybės garantuojama teisine pagalba, savo materialiosiomis ar procesinėmis teisėmis arba reikalauja iš advokato įgyvendinti arba apginti teises neleistiniais būdais;

6) pasikeitus aplinkybėms, nustatoma, kad antrinės teisinės pagalbos galimos išlaidos viršytų pareiškėjo turtinių reikalavimų (turtinių interesų) dydį arba kad jis pats savarankiškai, be advokato pagalbos, gali įgyvendinti arba apginti savo teises ar įstatymų saugomus interesus;

7) pareiškėjas pateikia prašymą nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą;

8) atstovavimas byloje yra neperspektyvus;

9) asmuo, kuriam teikiama antrinė teisinė pagalba, nebendradarbiauja su tarnyba arba antrinę teisinę pagalbą teikiančiu advokatu;

10) pareiškėjas nesutinka apmokėti nustatytos antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalies;

11) priėmus sprendimą suteikti antrinę teisinę pagalbą, ginčas buvo spręstas šio įstatymo nustatyta tvarka mediacijos būdu ir sudaryta taikos sutartis, tačiau pareiškėjas nesutinka ją jos pateikti tvirtinti teismui;

12) pareiškėjas miršta.

2. Antrinę teisinę pagalbą teikiantis advokatas privalo nedelsdamas pranešti tarnybai arba ikiteisminio tyrimo pareigūnui, prokurorui ar teismui (kai gynėjo dalyvavimas būtinas pagal Baudžiamojo proceso kodekso 51 straipsnį) apie paaiškėjusias šio straipsnio 1 dalies 1–3, 5, 8, 9 ir 12 punktuose nurodytas aplinkybes, kurios yra pagrindas spręsti dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo nutraukimo.

3. Sprendimą nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą priima tarnyba arba ikiteisminio tyrimo pareigūnas, prokuroras ar teismas (kai gynėjo dalyvavimas būtinas pagal Baudžiamojo proceso kodekso 51 straipsnį). Jeigu pareiškėjas pagal tarnybos sprendimą turi apmokėti 50–70 arba 85 procentus antrinės teisinės pagalbos išlaidų, sprendime nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą nurodoma mokėtina antrinės teisinės pagalbos išlaidų suma, sąskaita, į kurią ši suma turi būti sumokėta, ir mokėjimo terminas. Ši suma turi būti sumokėta per šio įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą terminą. Tarnybos sprendimas nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

4. Asmuo, kuriam teikiama antrinė teisinė pagalba, ir ją teikiantis advokatas privalo nedelsdami teismui pateikti tarnybos sprendimą nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą arba sprendimą dėl valstybės garantuojamos ir apmokamos antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalies pakeitimo, ~~kai nustatomas kitas turto ir pajamų lygis~~. Šios pareigos neatliekantys asmenys turi padengti dėl jos neatlikimo arba netinkamo atlikimo atsiradusius nuostolius.“

15 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusia galios 24 straipsnio 4 dalį.

~~4. Kai antrinė teisinė pagalba šio įstatymo 12 straipsnio 15 punkte nurodytu atveju buvo teikiama fiziniam asmeniui, pasibaigus bylai dėl neteisėtai išvežto ar laikomo vaiko grąžinimo pagal Hagos konvenciją, tarnyba, remdamasi šio asmens pateiktais dokumentais, įvertina, ar asmuo gali būti priskirtas prie šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų asmenų. Teisę gauti antrinę teisinę pagalbą įrodančius dokumentus asmuo turi pateikti tarnybai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo bylos dėl neteisėtai išvežto ar laikomo vaiko grąžinimo pagal Hagos konvenciją pabaigos dienos. Jeigu šis asmuo negali būti priskirtas prie šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų asmenų, jis privalo per tarnybos nustatytą terminą grąžinti suteiktos antrinės teisinės pagalbos išlaidas į valstybės biudžetą. Asmeniui šių išlaidų negrąžinus arba per šioje dalyje nustatytą terminą nepateikus teisę gauti antrinę teisinę pagalbą įrodančių dokumentų, antrinės teisinės pagalbos išlaidos išieškomos įstatymų nustatyta tvarka.~~

2. Pakeisti 24 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Jeigu pareiškėjas turi apmokėti 50–70 arba 85 procentus antrinės teisinės pagalbos išlaidų, tačiau jis neatlieka pareigos laikantis proceso įstatymų nustatytų terminų ir tvarkos apmokėti 50, 70 arba 85 procentus bylinėjimosi išlaidų nagrinėjant civilines, administracines ir administracinių nusižengimų bylas, baudžiamosiose bylose pareikštus civilinius ieškinius arba 50, 70 arba 85 procentus išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, taip pat 50–70 arba 85 procentus išlaidų, susijusių su dalyvavimu konstitucinės justicijos byloje ir jos nagrinėjimu, ir dėl to atitinkama byla baigiama nepriėmus teismo sprendimo dėl bylos esmės ar nepradedamas išieškojimas, pareiškėjas privalo per tarnybos nustatytą terminą grąžinti suteiktos antrinės teisinės

pagalbos išlaidas į valstybės biudžetą. Jeigu pareiškėjas šių išlaidų negrąžina, jos išieškomos įstatymų nustatyta tvarka.“

16 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 29 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„29 straipsnis. Kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse teisėtai gyvenančių fizinių asmenų teisės gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą nustatymo ypatumai

Jeigu kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse teisėtai gyvenančių fizinių asmenų (šeimos) turtas ir asmens pajamos viršija Vyriausybės ~~nustatytas~~ **nustatytą** turto ir pajamų ~~lygių~~ **lygį**, tačiau jie nurodo, kad neturi galimybės atlyginti bylinėjimosi išlaidų, tarnyba privalo nustatyti, ar pareiškėjas, atsižvelgiant į jo nuolatinės gyvenamosios vietos ar vietos, kurioje pareiškėjas daugiausia gyvena, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje pragyvenimo išlaidas, gali sumokėti bylinėjimosi išlaidas, ir turi teisę priimti sprendimą suteikti antrinę teisinę pagalbą. Tarnyba įvertina, ar pareiškėjas, atsižvelgiant į jo (šeimos) turtą ir jo pajamas, turi teisę gauti teisinę pagalbą pagal jo nuolatinės gyvenamosios vietos ar vietos, kurioje jis daugiausia gyvena, teisės aktus.“

17 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
valstybės garantuojamos teisinės
pagalbos įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SAJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyva 2003/8/EB, numatanti teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo tarptautiniuose ginčiuose pagerinimą nustatant minimalias bendras teisinės pagalbos tokiems ginčams taisykles (~~OL 2003 m. specialusis leidimas, 19 skyrius, 6 tomas, p. 90~~).

2. 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (~~OL 2004 m. specialusis leidimas, 19 skyrius, 6 tomas, p. 272~~).

3. 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (~~OL 2009 L 7, p. 1~~).

4. 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (~~OL 2011 L 101, p. 1~~).

5. 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1919 dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms (~~OL 2016 L 297, p. 1~~).

6. 2022 m. balandžio 27 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2022/758 dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo).

“

18 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. liepos 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2023 m. gegužės 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo nuostatos taikomos prašymams suteikti antrinę teisinę pagalbą, gautiems po šio įstatymo įsigaliojimo.

4. Kai pagal Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimus antrinė teisinė pagalba buvo suteikta iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, taikomos iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusios Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo nuostatos dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo ir apmokamos antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalies.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas